

Sygn. akt III CZP 18/21

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Łodko (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marcin Łochowski

SSN Tomasz Szanciło

w sprawie z wniosku Miasta Zduńska Wola
przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Starosty Zduńskowolskiego
o wpis,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 grudnia 2021 r.,
na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego
przez Sąd Okręgowy w Sieradzu
postanowieniem z dnia 28 stycznia 2021 r., sygn. akt I Ca 485/20,

„Czy podstawą wpisu w księdze wieczystej potwierdzającego nabycie prawa własności nieruchomości może być wydruk decyzji administracyjnej, odpowiadającej wymogom określonym w art. 107 § 1 kpa, wydanej na podstawie art. 14 ust. 1 kpa w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U.2020.346 j.t.) bez potrzeby jej potwierdzania za zgodność z oryginałem?”

odmawia podjęcia uchwały.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli oddalił wniosek Miasta Zduńska Wola o wpis w dziale II księgi wieczystej prawa własności oznaczonej nieruchomości na rzecz wnioskodawcy. Do wniosku dołączone zostały: niewierzytelny wydruk

decyzji komunalizacyjnej, wydanej przez Wojewodę Łódzkiego z 27 lutego 2020 r. w formie dokumentu elektronicznego, wydruk raportu z weryfikacji podpisu z 28 lutego 2020 r., wydruk zaświadczenia Wojewody Łódzkiego z 26 marca 2020 r. o prawomocności decyzji komunalizacyjnej w formie dokumentu elektronicznego i wydruk raportu z weryfikacji podpisu na dokumencie elektronicznym z 6 kwietnia 2020 r. Oddalając wniosek o wpis prawa własności nieruchomości, Sąd pierwszej instancji powołał się na art. 626⁸ § 2 k.p.c., który jako przepis szczególny nakłada na Sądy *meriti* obowiązek badania treści i formy dołączonych do wniosku dokumentów i nie pozwala na dokonanie wpisu na podstawie zwykłego wydruku dokumentu wydanego w formie elektronicznej. Wydruk taki nie spełnia formy minimalnej dokumentu stanowiącego podstawę wpisu w księdze wieczystej (art. 31 u.k.w.h.). Możliwość dołączania dokumentów w postaci elektronicznej dotyczy jedynie wniosków składanych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego przez notariuszy, komorników oraz naczelników urzędów skarbowych (art. 626⁴ k.p.c.). Sąd ten przyjął, że badanie formy i treści dokumentów stanowiących podstawę wpisu możliwe jest w przypadku formy pisemnej w wersji dokumentowej (z wyłączeniem formy elektronicznej), co jest wykluczone w przypadku weryfikacji samego wydruku takiego dokumentu.

Sąd Okręgowy w Sieradzu, rozpoznając apelację wnioskodawcy, powziął poważne wątpliwości prawne dotyczące podstawy wpisu w księdze wieczystej prawa własności nieruchomości w oparciu o wydruk decyzji administracyjnej, odpowiadającej wymogom określonym w art. 107 § 1 k.p.a., wydanej na podstawie „art. 14 ust 1 k.p.a.” w formie dokumentu elektronicznego, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (aktualnie jedn. tekst: Dz.U. z 2021, poz. 2070, dalej: „u.i.d.p.r.z.p.”) bez potrzeby jej potwierdzania za zgodność z oryginałem.

Sąd ten wskazał, że w obrocie prawnym funkcjonuje forma dokumentu jako nośnika informacji umożliwiającego zapoznanie się z jego treścią, czyli pozwalającego na zaliczenie do kategorii dokumentów: obrazu, dźwięku, czy też grafiki (art. 77³ k.c.).

Dokumentem elektronicznym jest każdy dokument, który daje się przedstawić w postaci cyfrowej, stanowiący od początku zbiór danych zapisanych w postaci elektronicznej, możliwych do odczytania wyłącznie za pośrednictwem odpowiednich urządzeń elektronicznych, nieposiadający pierwowzoru w postaci nieelektronicznej. Przy czym elektroniczna forma oświadczenia woli wymaga zastosowania podpisu kwalifikowanego. Powołując się na brak synchronizacji przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, w których umożliwiono podmiotom publicznym podejmowanie decyzji w formie dokumentu elektronicznego, opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, dostrzegł problem kolizji z przepisami kodeksu postępowania cywilnego.

W postępowaniu wieczystoksięgowym dominuje model postępowania oparty na dokumentach w wersji papierowej, co wynika z art. 31 ust. 1 u.k.w.h., który uzależnia możliwość dokonania wpisu od przedłożenia dokumentu z podpisem notarialnie poświadczonym, jeżeli przepisy szczególne nie przewidują innej formy. W przypadku dokumentów urzędowych (art. 244 k.p.c.), w tym decyzji administracyjnych, formę ich sporządzenia przewidują inne przepisy szczególne (art. 31 ust. 1 *in fine* u.k.w.h.). Sąd Okręgowy, odwołując się do poglądów orzeczniczych Sądu Najwyższego, wskazał, że w postępowaniu wieczystoksięgowym, jako podstawę wpisu do księgi wieczystej stanowić może oryginał takiego dokumentu albo jego urzędowo poświadczony odpis lub wyciąg, sporządzony zgodnie z art. 250 § 1 k.p.c. przez organ lub podmiot, o którym mowa w art. 244 § 1 i 2 k.p.c., jeżeli dokument ten znajduje się w ich aktach, niezależnie od tego czy został on przez ten organ lub podmiot wytworzony.

W związku z nowym brzmieniem art. 129 k.p.c. i zrównaniem z oryginałem dokumentu jego odpisu, poświadczonego za zgodność z oryginałem przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuratury Skarbu Państwa, po 1 stycznia 2010 r. dopuszcza się możliwość dołączania do wniosku o wpis w księdze wieczystej decyzji w oryginale lub w uwierzytelnionym odpisie (art. 129 § 2 k.p.c.).

Sąd Okręgowy, przedstawiając na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. zagadnienie prawne, podkreślił, że nie może stanowić podstawy wpisu do księgi wieczystej zwykły wydruk decyzji administracyjnej wydanej w formie elektronicznej oraz pieczęci, potwierdzającej walor ostateczności decyzji. Przepisy kodeksu postępowania cywilnego wymagają przedłożenia wraz z wnioskiem o wpis urzędowo poświadczonego odpisu decyzji, wydanej w formie elektronicznej, dokonanego przez osobę pełniącą funkcję organu władzy publicznej, w którego posiadaniu dokument taki się znajduje, niezależnie od tego czy jest on jego wystawcą. Ewentualnie uwierzytelnionego odpisu takiego dokumentu przez pracownika jednostki organu upoważnionego do takiej czynności. Odstępstwa od tak określonej formy dokumentowej, z uwagi na ściśle sformalizowany charakter postępowania wieczystoksięgowego oraz zakres kognicji tego sądu wynikający z art. 626⁸ § 1 i 2 k.p.c., powinny wynikać z wyraźniej podstawy prawnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 390 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., jeżeli przy rozpoznawaniu apelacji powstanie zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, sąd może je przedstawić do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu.

Rozstrzyganie zagadnień prawnych pełni dwie zasadnicze funkcje: z jednej strony służy realizacji nadzoru judykacyjnego nad sądami powszechnymi, z drugiej umożliwia usuwanie poważnych wątpliwości jurydycznych już na etapie postępowania odwoławczego. Przepis powyższy wymaga ścisłej wykładni, bowiem podjęta uchwała wiąże w danej sprawie, co oznacza ograniczenie w pewnym zakresie niezawisłości sędziów sądu powszechnego. Sąd przedstawiający zagadnienie prawne powinien wykazać, że występują poważne, uzasadnione wątpliwości dotyczące wykładni norm prawa procesowego lub materialnego, a ich wyjaśnienie jest niezbędne dla oceny zasadności środka odwoławczego (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 czerwca 2006 r., II UZP 6/06; z 25 stycznia 2007 r., III CZP 100/06; z 22 lutego 2007 r., III CZP 163/06; z 9 lipca 2009 r., III CZP 38/09; z 9 kwietnia 2010 r., III CZP 17/10).

Merytoryczna, wiążąca pomoc prawna Sądu Najwyższego, może przy tym nastąpić wyłącznie wtedy, kiedy zachodzi rzeczywista potrzeba wyjaśnienia

poważnych wątpliwości o decydującym znaczeniu dla rozstrzygnięcia sprawy, pozostających z tym rozstrzygnięciem w związku przyczynowym. Gdy związek taki nie występuje, Sąd Najwyższy odmawia podjęcia uchwały (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 stycznia 2020 r., III CZP 54/19; z 9 października 2020 r., III CZP 73/19; z 25 lipca 2019 r., III CZP 10/19; z 20 sierpnia 2021 r., III CZP 40/20). Przyjmuje się również, że instytucja zagadnień prawnych nie służy rozstrzygnięciu konkretnej sprawy zamiast sądu właściwego (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 20 maja 2005 r., III CZP 14/05; z 29 października 2009 r., III CZP 74/09; z 27 listopada 2003 r., III CZP 78/03; z 4 grudnia 2009 r., III CZP 101/09).

Przedmiotem zagadnienia prawnego może być tylko taka poważna wątpliwość prawna, której wyjaśnienie w formie uchwały jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy przez sąd *meriti*. Przedstawiając zagadnienie prawne, sąd powinien szczegółowo wyjaśnić, na czym polegają wątpliwości i zamieścić w uzasadnieniu rozważania prawne wskazujące, że dostrzeżona przezeń wątpliwość ma "poważny" charakter, tzn. jej rozstrzygnięcie napotyka na trudności wykraczające poza te, które towarzyszą wykładni prawa. Jeżeli tego nie uczyni, podjęcie stosownej uchwały przez Sąd Najwyższy nie jest dopuszczalne (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 sierpnia 1996 r., III CZP 91/96, OSNC 1997, nr 1, poz. 9; z 28 sierpnia 2008 r., III CZP 67/08; z 26 października 2011 r., III CZP 59/11; z 11 stycznia 2018 r., III CZP 63/17, OSNC-ZD 2019, nr A, poz. 3; z 30 czerwca 202 r., III CZP 61/19).

Przed wystąpieniem z pytaniem prawnym Sąd powinien podjąć samodzielnie próbę wyjaśnienia wątpliwości prawnych i wystąpić jedynie wówczas, gdy obiektywnie ujmując nie może ich rozstrzygnąć. Instytucja pytania nie służy bowiem zastępowaniu Sądu *meriti* przez Sąd Najwyższy w procesie koniecznej wykładni prawa i jego stosowania. Jeżeli Sąd prezentuje własne zapatrywanie (własny pogląd), to wówczas nawet wskazanie wątpliwości nie może być uznane za prowadzące do uznania, iż spełnione są przesłanki uzasadniające wystąpienie do Sądu Najwyższego na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. Oznaczałoby to bowiem oczekiwanie przez Sąd aprobaty dla prezentowanego przezeń stanowiska. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że przedstawienie zagadnienia prawnego jest niedopuszczalne, jeżeli sądowi nie chodzi w istocie o wyjaśnienie

zagadnienia, lecz o nadanie legitymacji zaprezentowanemu pogładowi. W takiej sytuacji nie można przyjąć, że sąd drugiej instancji powziął poważne wątpliwości, o których mowa w art. 390 § 1 k.p.c. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 lipca 1998 r., III CZP 24/98; z 10 lutego 2006 r., III CZP 1/06; z 23 września 2010 r., III CZP 55/10; z 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14; z 18 czerwca 2015 r., III CZP 30/15; z 28 stycznia 2016 r., III CZP 105/15, i z 17 lutego 2016 r., III SZP 6/15).

Przedstawione stanowisko Sądu Okręgowego zmierza wyłącznie do nadania legitymacji prezentowanemu przez ten Sąd pogładowi. Sąd Okręgowy domaga się bowiem wyjaśnienia wątpliwości, czy podstawą wpisu w księdze wieczystej prawa własności do nieruchomości może być wydruk decyzji administracyjnej wydanej w formie dokumentu elektronicznego, bez konieczności uwierzytelniania wydruku zgodnie z obowiązującymi przepisami. Z uzasadnienia postanowienia o przedstawieniu zagadnienia prawnego wynika jednak, że Sąd drugiej instancji nie przedstawił argumentów uzasadniających przyjęcie, że sygnalizowane wątpliwości prawnej mają poważny charakter, bowiem nie ma on w istocie wątpliwości, jakie powinno być rozstrzygnięcie. Uzasadnienie zagadnienia prawnego sprowadza się do oczekiwania potwierdzenia wskazanego sposobu rozstrzygnięcia sprawy. Sąd ten wprost przyjmuje, że w rozpoznawanej sprawie, „konieczne jest przedłożenie wraz z wnioskiem o wpis prawa własności urzędowo poświadczonego odpisu decyzji wydanej w formie elektronicznej”, którego to uwierzytelnienia może dokonać „osoba pełniąca funkcję organu władzy publicznej, w którego posiadaniu taki dokument się znajduje i niezależnie czy jest on jego wystawcą”. Uzasadnienie przedstawionego zagadnienia prawnego ogranicza się do potwierdzenia wskazanego sposobu rozstrzygnięcia sprawy i odwołanie do poglądów orzeczniczych Sądu Najwyższego z których jednoznacznie wynika, że podstawę wpisu w księdze wieczystej może stanowić oryginał dokumentu albo jego urzędowy odpis lub wyciąg, sporządzony zgodnie z art. 250 k.p.c. przez organ lub podmiot, o którym mowa w art. 244 § 1 k.p.c. Instytucja zagadnień prawnych nie może być natomiast wykorzystywana do przerzucenia na Sąd Najwyższy decyzji jurysdykcyjnej obciążającej sąd orzekający (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lutego 2021 r., III CZP 13/20).

Wystąpienie z zagadnieniem prawnym wymaga nie tylko sformułowania pytania adresowanego do Sądu Najwyższego, lecz także jego odpowiedniego uzasadnienia, które wskazywałoby na poważny charakter powstałych wątpliwości, możliwe drogi wykładni miarodajnych przepisów prawa oraz racje przemawiające za każdą z tych dróg, które są na tyle ważne, że usprawiedliwiają wahania sądu *meriti* przy wyborze właściwej koncepcji interpretacyjnej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 stycznia 2001 r., III CZP 45/00; z 29 listopada 2005 r., III CZP 102/05; z 30 listopada 2005 r., III CZP 97/05; z 15 listopada 2018 r., III CZP 53/18).

Sąd Okręgowy nie przedstawił argumentacji odwołującej się do istnienia wątpliwości z uwagi na stanowiska prezentowane w doktrynie bądź w orzecznictwie oraz nie wykazał wątpliwości interpretacyjnych z nich wypływających. Poza przytoczeniem poglądów Sądu Najwyższego odnośnie do dokumentów, jakie mogą stanowić podstawę wpisu w księdze wieczystej, wyrażonych na tle art. 250 § 1, art. 244 i 129 § 2 k.p.c., potwierdzających preferowany sposób rozstrzygnięcia, Sąd *meriti* zasygnalizował jedynie problem „w praktyce sądów wieczystoksięgowych przełożenia na wersję papierową decyzji administracyjnych funkcjonujących wyłącznie w postaci elektronicznej” i brak synchronizacji zmian w k.p.a. po wprowadzeniu art. 39² k.p.a., umożliwiającego podmiotom publicznym podejmowanie decyzji w formie dokumentu elektronicznego. Przedmiotem zagadnienia prawnego może być jedynie taka poważna wątpliwość prawna, której wyjaśnienie w formie uchwały jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy przez sąd drugiej instancji. Sąd ten powinien zatem szczegółowo wyjaśnić, na czym polegają jego wątpliwości i dlaczego uważa je za poważne. Takich argumentów nie ma w uzasadnieniu postanowienia, zatem przedstawione zagadnienie nie wskazuje na poważny charakter powoływanych wątpliwości, a odpowiedź Sądu Najwyższego ma jedynie usprawiedliwić dokonany wybór przyjętej koncepcji interpretacyjnej.

Ocena, czy zachodzi potrzeba rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy zagadnienia prawnego, wymaga również uprzedniego wstępnego rozważenia zarzutów podniesionych w środku odwoławczym oraz możliwych kierunków rozstrzygnięcia sprawy w zależności od sposobu rozwikłania poważnych wątpliwości leżących u podłoża tego zagadnienia. Oceny tej dokonuje sąd drugiej instancji; może on wykazać w ten sposób, że rozstrzygnięcie poważnych

wątpliwości prawnych ujętych w zagadnieniu prawnym ma znaczenie dla wyniku sprawy. Gdyby sąd drugiej instancji nie miał obowiązku wstępnego rozważenia zarzutów apelacyjnych pod kątem celowości pytania prawnego, musiałby tego dokonać Sąd Najwyższy, a to nie mieści się w jego ustawowej roli określonej w art. 390 k.p.c. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 30 marca 2011 r., III CZP 1/11; z 18 marca 2010 r., II PZP 2/10, i z 14 marca 2014 r., III CZP 132/13).

Sąd Okręgowy nie podjął nawet próby wykazania istnienia związku przyczynowego między wątpliwościami ujętymi w pytaniu, a rozstrzygnięciem o zasadności rozpoznawanej apelacji. Nie odniósł się do skutków możliwości zastosowania art. 39³ § 1 k.p.a., w tym przede wszystkim, czy taki sposób doręczenia miał zastosowanie w rozpoznawanej sprawie. Przepis ten w brzmieniu z daty przedstawienia zagadnienia prawnego stanowił, że w przypadku pism wydanych przez organ administracji publicznej w postaci elektronicznej przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, które zostały opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, zaawansowaną pieczęcią elektroniczną albo kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną, doręczenie może polegać na doręczeniu wydruku pisma uzyskanego z tego systemu odzwierciedlającego jego treść. Określa on konwersję (przekształcenie) pisma sporządzonego pierwotnie w formie dokumentu elektronicznego w formę pisemną (wydruk dokumentu), a wydruk taki ma stanowić dowód tego, co zostało stwierdzone w piśmie wydany w postaci elektronicznej (art. 39³ § 4 k.p.a.). Sąd Okręgowy nie wskazał, jak kształtowałyby się ocena w zależności od rozstrzygnięcia przedstawionego w apelacji zarzutu niezastosowania art. 39³ § 1 k.p.a., bez której nie można uznać, że wyjaśnienie wątpliwości jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy, wskazując wprost na preferowany sposób jej rozstrzygnięcia.

Należy również przypomnieć, że aktualnie uchylony art. 14 § 1 k.p.a (z dniem 5 października 2021 r., na podstawie art. 61 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, Dz.U. z 2020 r., poz. 2320 – błędnie powołany w przedstawionym zagadnieniu prawnym jako „art. 14 ust. 1”) stanowił, że sprawy w postępowaniu administracyjnym należy załatwiać w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu przepisów ustawy

z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Z dniem 5 października 2021 r., po wejściu w życie zmian, usunięto przepis (art. 14 § 1 k.p.a.) wskazujący na to, że forma dokumentu elektronicznego jest formą alternatywną wobec formy pisemnej. Wprowadzono (§ 1 a) dwie równorzędne formy utrwalenia pisma w postaci papierowej lub elektronicznej. Pisma utrwalone w postaci papierowej opatruje się podpisem własnoręcznym. Pisma utrwalone w postaci elektronicznej opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu administracji publicznej ze wskazaniem w treści pisma osoby opatrującej pismo pieczęcią.

W odniesieniu do stanu prawnego obowiązującego przed 5 października 2021 r. przyjmowano, że dokument może być sporządzony równocześnie w dwóch prawnie równoważnych formach: dokumentu papierowego oraz dokumentu elektronicznego. W przypadku konieczności doręczenia w postaci papierowej pisma (decyzji) wydanego przez organ administracji publicznej w postaci elektronicznej, należy sporządzić wydruk pisma uzyskanego z systemu odzwierciedlający jego treść i doręczyć go adresatowi (art. 39³ k.p.a.). Wydruk zawiera wówczas m.in. informację, że pismo zostało wydane w postaci elektronicznej i podpisane stosownym podpisem elektronicznym albo opatrzone odpowiednią pieczęcią elektroniczną. Jeżeli decyzja ma zostać doręczona za pomocą środków komunikacji elektronicznej, to powinna być wydana w formie dokumentu elektronicznego. Rozwiązanie przewidziane w art. 39³ k.p.a. ma wyłącznie charakter techniczny, odnoszący się do postaci doręczanego pisma (decyzji), którą to czynność należy odróżnić od jego wydania. Sposoby (forma) załatwiania indywidualnej sprawy administracyjnej zostały określone w art. 14 k.p.a.

W postępowaniu wieczystoksięgowym wnioskodawca jest obowiązany do dołączenia do wniosku o wpis dokumentu stanowiącego podstawę wpisu do księgi wieczystej (art. 626² § 3 k.p.c.). Takim dokumentem może być decyzja administracyjna jako dokument urzędowy, jeżeli jej treść wpływa na stan prawny nieruchomości. Zgodnie natomiast z art. 626⁴ § 2 k.p.c. do wniosku o wpis do księgi wieczystej, składanego wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, dołącza się dokumenty stanowiące podstawę wpisu w księdze wieczystej, jeżeli

zostały one sporządzone w postaci elektronicznej. Przepis ten pozostaje jednak poza zakresem rozważań, ponieważ za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wnioski składają jedynie notariusze i komornicy oraz naczelnicy urzędów skarbowych w zakresie wniosków o wpisy w działach III i IV księgi wieczystej. Nie ma zastosowania również w przypadku złożenia wniosku w formie papierowej na urzędowym formularzu (taki został złożony w sprawie).

Sąd wieczystoksięgowy, rozpoznając wniosek o wpis, bada jedynie treść i formę wniosku, dołączonych do wniosku dokumentów oraz treść księgi wieczystej (art. 626⁸ § 2 k.p.c.). Innymi słowy, kognicja sądu w tym postępowaniu ograniczona jest do badania, czy przedstawione dokumenty uprawniają do ujawnienia prawa podmiotowego do nieruchomości, a zawężenie zakresu środków dowodowych związane jest z formalizacją obrotu nieruchomościami. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się również, że zarówno w art. 31 ust. 1 u.k.w.h., w którym jest mowa o dokumentach stanowiących podstawę wpisu, jak również w art. 626² § 3 k.p.c., w którym jest mowa o dokumentach, jakie należy załączyć do wniosku o wpis, chodzi o oryginały tych dokumentów (dokumenty źródłowe), które mogą być zastąpione ich odpisami wtedy, gdy można to wywieść z przepisu szczególnego (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 marca 2019 r., I CSK 812/17). Takimi dokumentami, niewątpliwie, są decyzje administracyjne, spełniające wymagania określone przepisami regulującymi ich wydanie.

W wypadku dokumentów urzędowych podstawę wpisu w księdze wieczystej stanowi oryginał tego dokumentu albo jego urzędowy odpis sporządzony zgodnie z art. 250 k.p.c. (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z 30 października 1984 r., III CZP 62/84, OSNCP 1985, nr 7, poz. 88, oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 czerwca 1994 r., II CKN 216/97, OSNC 1998, nr 1, poz. 7; z 9 marca 2004 r., V CK 448/03; z 9 marca 2005 r., III CK 132/04; z 23 kwietnia 2008 r., III CSK 335/07, i z 27 lutego 2020 r., I CSK 722/19). Uzasadnieniem takiej formy dokumentowej jest wzgląd na podstawowe zasady instytucji ksiąg wieczystych, które są publicznym rejestrem praw dotyczących nieruchomości, a prowadzone postępowanie wieczystoksięgowe nie opiera się na zasadzie kontradyktoryjności, umożliwiającej weryfikację materiału dowodowego przez stronę przeciwną. Zasady te realizowane

są ponadto w interesie publicznym w celu zabezpieczenia bezpieczeństwa obrotu nieruchomościami.

Przyjęta forma dokumentów urzędowych stanowiących podstawę wpisu do księgi wieczystej, uwzględnia też treść art. 14 § 1 k.p.a. obowiązującego przed 5 października 2021 r. i założenie, że dokument taki (decyzja administracyjna) może być sporządzony w dwóch prawnie równoważnych formach: dokumentu papierowego oraz dokumentu elektronicznego (aktualnie jedna forma pisemna w dwóch postaciach: papierowej i elektronicznej – art. 14 § 1a k.p.a.). Z zastrzeżeniem, że model postępowania wieczystoksięgowego opiera się na dokumentach istniejących w formie papierowej, co podkreśla również unormowanie art. 36¹ ust. 3 u.k.w.h. Przepis ten wyklucza bowiem możliwość wydania z akt księgi wieczystej dokumentu, który stanowił podstawę wpisu.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 390 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił podjęcia uchwały.

as